

Llaüts avarats al port de la Savina de Formentera. L'informe de les Illes Balears conclou que entre vint i trenta embarcacions surten cada any a buscar tortugues.

Formentera: hi perilla la tortuga

Formentera és un dels millors refugis que té la tortuga marina a la Mediterrània. Però els pescadors de Formentera en continuen pescant il·legalment i així en desapareixen de cent a tres-centes l'any. La Universitat de les Illes n'ha fet un informe preocupant.

Els biòlegs de les Balears i Pitiüses estan preocupats. Les aigües del sud de Formentera són el vertader refugi de la tortuga marina (*Caretta caretta*), perquè n'hi viu una de les concentracions més importants de tota la Mediterrània. Però aquest indret també és la tomba d'aquesta valuosa i amenaçada espècie, i per una raó ben senzilla: els pescadors formenterers no han abandonat encara la perniciososa tradició de capturar tortugues, una tradició que posa en perill la supervivència d'aquests animals protegits.

Les xifres concretes són esgarri-foses: en aquesta illa de les Pitiüses, els pescadors locals hi capturen cada any entre cent i tres-cents exemplars de tortugues. Aquesta és la dada que figura en l'exhaustiu informe elaborat per la Universitat de les Illes Balears (UIB), en col·laboració amb biòlegs formenterers i el govern balear. L'estudi demostra que actualment continua practicant-se normalment la pesca de la tortuga marina, tot i ser estrictament protegida per la llei.

Després de nombroses entrevistes amb pescadors en actiu i tam-

bé amb alguns de jubilats, l'informe conclou que es pot considerar que de vint a trenta embarcacions surten cada temporada a buscar tortugues; "ho fan dues o tres vegades i capturen entre 2 i 5 tortugues cadascuna". El total de captures anuals oscil·la, doncs, entre les vuitanta, en el supòsit més optimista, i les quatre-centes cinquanta, en el més pessimista. L'informe, de totes maneres, opta per una xifra situada entre aquests dos extrems: "La quantificació de les captures intencionades de tortugues marines a Formentera se

situa entre les 100 i les 300 anuals”.

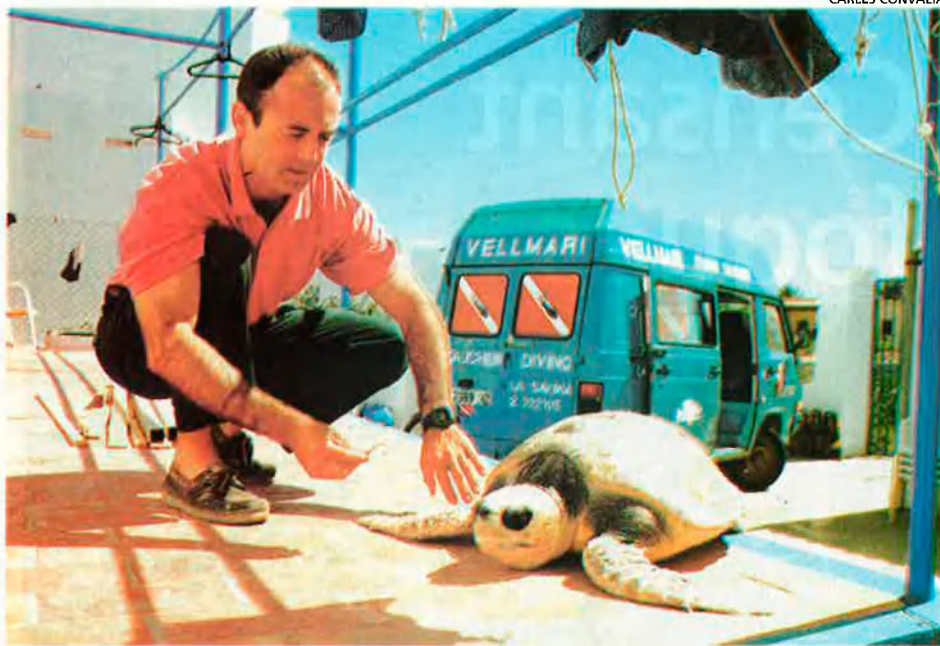
Quan els investigadors interroguen els pescadors, aquests començaven parlant d'aquesta activitat com si fos cosa del passat, però a mesura que la conversa avançava, “passat i present començaven a mesclar-se”, diu l'informe, que també precisa que el 56% dels pescadors entrevistats han reconegut la continuïtat d'aquesta pràctica i, en moltes ocasions, que ells mateixos hi participaven.

Tot això permet d'afirmar, segons la UIB, que la pesca de la tortuga marina continua viva, i això que els pescadors saben que es tracta d'un animal protegit i la sanció que pertoca als infractors. És a dir, que aquesta pràctica es realitza “de la mateixa manera que quan no hi havia protecció, ni èpoques de captura, ni mètodes prohibits, etc.”, detalla l'informe.

Però, quina és la finalitat d'aquesta activitat clandestina? Sembla, per allò que demostren reiteradament les nombroses entrevistes fetes als pescadors, que el consum d'animals era i és clarament domèstic. “Actualment, el consum de tortugues continua essent clarament familiar i, degut a la legislació vigent, es fa amb total discreció, tant per part dels infractors com per part dels formenters. No es tenen indicis de la seua utilització en restaurants”, assenyala igualment l'informe.

Aquests quelonis són pescats a una distància de vuit a quinze milles de la costa formenterera, just al final de la plataforma, on la profunditat augmenta brusquement. La pesca de la *Caretta caretta* a Formentera és una tradició amb una antiguitat de més de cent anys. Llavors, també era un plat tradicional l'arròs amb falcó, una altra espècie ara totalment protegida. Però, així com ja ningú no caça falcons per menjar-se'ls, sí que és encara tristament habitual la pesca de tortugues marines. I cosa més greu, això passa precisament a la principal colònia de tortugues d'aquesta part de la Mediterrània.

Joan-Lluís Ferrer

CARLES CONVALIA

CARLES CONVALIA

Dalt, un biòleg de Formentera, amb una tortuga ferida aquest estiu. Baix, un d'aquests animals ferit per haver-se empassat l'ham d'un palangre.

Plàstics i hams, més perills

Fa pocs dies els veïns des Caló, Formentera, recuperaren una tortuga greument ferida per l'ham de palangre que s'havia empassat accidentalment i que li havia perforat l'estómac. Fets com aquests són habituals.

La flota palangrera és un dels principals enemics de la tortuga marina, víctima fàcil d'aquesta casta d'ormeig. Per això, els ecologistes volen que els pescadors utilitzin hams fets de material degradable que no fereixin mortalment aquests animals.

A sobre, les tortugues també són víctimes de la proliferació de deixalles

que tiren a mar la gent dels vaixells. Els plàstics els resulten especialment mortífers, perquè les tortugues els solen confondre amb meduses –un dels seus plats preferits– i se'ls empassen, amb efectes letals.

Entre les illes d'Eivissa i Formentera només hi ha un centre de recuperació de tortugues ferides i, curiosament, és de titularitat privada. Només l'altruisme dels seus propietaris fa que continuï funcionant encara. Per més que el centre és a Eivissa, els biòlegs de Formentera en voldrien tenir un a la seua illa. **J. Ll. F.**